

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2338

Vragen van het lid **Vedder** (CDA) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over *het bericht «Brug Maastricht dreigt in te storten na aanvaring losgeslagen woonboot»* (ingezonden 8 januari 2024).

Nader antwoord van Minister **Madlener** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 1 augustus 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 822. Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1069. Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1310.

Vraag 1

Zou u willen reageren op het bericht *«Brug Maastricht dreigt in te storten na aanvaring losgeslagen woonboot»*¹ van de NOS en daarbij op elk van de gedane constatering in deze berichtgeving afzonderlijk willen ingaan?

Vraag 2

Zou u middels een tijdelijk inzicht willen geven in het proces en de status van (de beschadiging aan) de stuw Borgharen?

Vraag 3

Hoe beziet u het feit dat eigenaren en bewoners van woonboten halverwege november 2023 zijn geïnformeerd over de kans op een hogere afvoer en er daarbij expliciet werd vermeld dat het effect voor woonboten naar verwachting heel beperkt zou zijn, in het licht van de gebeurtenissen van eind december 2023 en begin januari 2024? Heeft Rijkswaterstaat afdoende en adequaat gehandeld?

Vraag 4

Welke reparaties zijn er uitgevoerd aan de overlaatdam nadat deze in 2021 ook al werd beschadigd als gevolg van hoge waterafvoeren en de destijds ontstane calamiteit?

Vraag 5

Zou u willen bezien of de overlaatdam toen adequaat is gerepareerd en de informatie over deze reparatie aan de Kamer willen doen toekomen?

¹ NOS en 1Limburg, 4 januari 2023, «Brug Maastricht dreigt in te storten na aanvaring losgeslagen woonboot» (<https://nos.nl/artikel/2503697-brug-maastricht-dreigt-in-te-storten-na-aanvaring-losgeslagen-woonboot>).

Vraag 6

Heeft Rijkswaterstaat deze eerdere beschadiging betrokken bij de beoordeling van de impact en mogelijke effecten van hogere afvoeren in 2023 op de ligplaatsen? Is hier sprake van achterstallig onderhoud?

Vraag 7

Hoe gaat u de actuele zorgen bij geëvacueerde woonbooteigenaren en andere betrokkenen adresseren, in het licht van het feit dat halverwege november 2023 een brief vanuit Rijkswaterstaat is verzonden met daarin meerdere geruststellingen over de effecten op woonboten?

Vraag 8

In hoeverre en op welke manier was Rijkswaterstaat op de hoogte van het feit dat zowel het gebrek aan de stuw Borgharen als de staat van de ondergrond van de oevers, al diverse effecten tot gevolg had voordat de recente ontwikkelingen plaatsvonden, zoals de stand van hoog en laag waterpeil, stroomversnellingen, het eerder uit de vaart nemen van de scheepvaart en mogelijke consequenties voor de veiligheid van de woonboten? Welke actie heeft Rijkswaterstaat op basis van die informatie ondernomen?

Vraag 9

Op welke manier is, bij het in opdracht van Rijkswaterstaat uitgevoerde onderzoek uit 2019 naar de stabiliteit van het oeverlichaam ter plaatse van de Stuwweg, onderzocht welke effecten in de oever aanwezige restanten van bouwwerken c.q. grondkerende constructies hebben op de stabiliteit van de oever? Zo ja, wat is met deze informatie gedaan? Zo nee, waarom is dit niet onderzocht?

Vraag 10

Is er, aangezien de woonboten aan de Stuwweg (deels) verankerd zijn aan de restanten van bouwwerken, een risico dat er nog meer boten losraken? Zo ja, zou u een risico-inschatting hiervan willen maken?

Vraag 11

Zou u dit onderzoek, op basis waarvan de gemeente Maastricht destijds heeft besloten om de Stuwweg af te sluiten voor verkeer zwaarder dan 3,5 ton², aan de Kamer willen doen toekomen, inclusief een reflectie hierop bezien vanuit de gebeurtenissen van van eind december 2023 en begin januari 2024?

Vraag 12

Kunt u garanderen dat de stuw Borgharen voor onderhoud, of in geval van een calamiteit, veilig bereikbaar is via de Stuwweg, ook met zwaar materieel?

Vraag 13

Wat is de status en het tijdpad van de beoogde reconstructie van de oever door Rijkswaterstaat?

Vraag 14

Zou u inzichtelijk willen maken hoe bewoners van de Stuwweg, nadat zij geïnformeerd zijn door Rijkswaterstaat over de aanpak van de oever begin 2020, zijn betrokken en geïnformeerd over het verloop en de gevolgen van de reconstructie van de oever door Rijkswaterstaat?

Vraag 15

Welke (financiële) verantwoordelijkheid ziet u om iets te doen aan de ondergrond van de oevers? Zou u hierover actief in gesprek willen gaan met de gemeente Maastricht, Waterschap Limburg, de provincie en andere betrokken actoren, gezamenlijk een tijdpad willen opstellen, en de Kamer over de voortgang hiervan blijvend willen informeren?

² Raadsinformatiebrief gemeente Maastricht, referentie 2019-35320, d.d. 3 december 2019

Vraag 16

Zou u kennis willen nemen van de aan het Maastrichtse college van burgemeester en wethouders gestelde raadsvragen over dit onderwerp?³ Zou u op elk van deze raadsvragen afzonderlijk willen reageren en reflecteren als waren het vragen die aan u gesteld zijn?

Vraag 17

Zou u de genoemde risicoanalyse met de Kamer willen delen?

Vraag 18

Zou u op een rij willen zetten welke controles er zijn uitgevoerd bij de overlaatdam, inclusief de bevindingen van die controles?

Vraag 19

Waarom is de overlaatdam niet eerder aangepakt? Waarom is er niet eerder gekozen voor vervanging of renovatie?

Vraag 20

Zou u de door Rijkswaterstaat uitgevoerde verkenning naar de stuwdam in het kader van het programma «Vervanging & Renovatie» met de Kamer willen delen?

Vraag 21

Hoe beoordeelt u de conclusies van deze verkenning en (het gebrek aan) ondernomen acties naar aanleiding van deze verkenning in het licht van de gebeurtenissen van eind december 2023 en begin januari 2024?

Vraag 22

Op welke manier heeft u contact met de gemeente Maastricht, Waterschap Limburg, de provincie Limburg en andere betrokken actoren, over de acute situatie en de omschreven zorgen van onder andere bewoners van de woonboten, en hoe helpt u hen?

Vraag 23

Wanneer worden de overlaatdam en de brug gerepareerd? Welke (financiële) verantwoordelijkheid ziet u hier voor het Rijk? Zou u een tijdspad willen schetsen voor een permanente oplossing?

Nader antwoord

In de beantwoording op de Kamervragen van het lid Vedder (CDA) n.a.v. het bericht «Brug Maastricht dreigt in te storten na aanvaring losgeslagen woonboot», ingezonden 8 januari 2024 (2024Z00077) is aangegeven dat Rijkswaterstaat opdracht had gegeven aan Deltares om te onderzoeken hoe de overlaatdam heeft kunnen bezwijken. Inmiddels is het onderzoeksrapport van Deltares afgerond en deel ik het rapport ter volledigheid met de Kamer. Het rapport bestaat uit een feitenrelaas en -analyse, en een beschrijving van mogelijke oorzaken – de zogenaamde faalmechanismen. De conclusie van het rapport is dat het bezwijken van de overlaatdam waarschijnlijk te maken had met een combinatie van factoren.

Het systeem rond en bij de overlaat Bossherveld is flink veranderd sinds de aanleg in de jaren dertig van de vorige eeuw.

Door het grotere waterstandsverval over de overlaat (met name sinds het Grensmaas project en de dichte scheepvaartopening bij Borgharen) in combinatie met de aangebrachte kleppen en de aanwezige begroeiing op de overlaat zijn de krachten op het talud benedenstrooms toegenomen en hierop is de overlaat oorspronkelijk niet ontworpen. Er was geen sprake van achterstallig onderhoud en er is niet één directe oorzaak voor het falen van de dam aan te wijzen. Het is in dit geval niet mogelijk om de faaloorzaken achteraf onomstotelijk vast te stellen.

Aanvullend heeft Deltares aanbevelingen gedaan voor het ontwerp van de nieuwe overlaat en is Deltares betrokken geweest bij de ontwerpfase.

³ Schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht, 4 januari 2024, «Doorbreken van de overlaatdam», (<https://maastricht.parlaeus.nl/app/public/question/08808a2a20a0aaa002a20aaa1f5cb9b7>).

De nieuwe overlaatdam wordt een stuk robuuster en toekomstbestendig, met de gevolgen van klimaatverandering op de afvoervolumes in gedachten. De aanleg van de nieuwe overlaat gaat inmiddels voorspoedig. Begin juli is de hoogwaterveilige combiwand van de nieuwe overlaatdam gereedgekomen, die zelfstandig Maaswater kan keren. Ook is er een begin gemaakt met het verwijderen van de tweede tijdelijke nooddam.